

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/75/2024
Identifikačné číslo spisu:	2317010350
Dátum vydania rozhodnutia:	16.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2317010350.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného R. N. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 16. januára 2025 v Bratislave dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky podané proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 14. septembra 2023, sp. zn. 5To/27/2023, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Trnave zo 14. septembra 2023, sp. zn. 5To/27/2023, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 123 ods. 3 písm. i) Trestného zákona v spojení s § 123 ods. 4 Trestného zákona, § 320 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a § 280 ods. 2 Trestného poriadku v prospech obvineného R. N..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trnave zo 14. septembra 2023, sp. zn. 5To/27/2023, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Krajskému súdu v Trnave prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 20. januára 2023, sp. zn. 9T/83/2017, uznal obvineného R. N. za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., na skutkovom základe, že

dňa 12. júla 2016 v čase okolo 09.30 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Š. N., EČV: Y-XXXDY v P. po ulici S.. B. smerom k trojramennej križovatke s miestnou komunikáciou označenou ako hlavná cesta, vedúcej k ulici N., pričom nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu svojho vozidla, nerešpektoval dopravnú značku „Daj prednosť v jazde“, svojím vozidlom vošiel do križovatky, kde ľavou prednou časťou svojho vozidla narazil do pravej časti zadného kolesa bicykla, po hlavnej ceste smerom k ulici N. jazdiacej cyklistky I. S., ktorá následkom nárazu spadla z bicykla na vozovku a utrpela zranenia vo forme zlomeniny hornej časti ľavej lakt'ovej kosti v oblasti hákovitého výbežku, krvácajúcich odrenín v oblasti ľavého lakťa a odrenín v oblasti ľavého zápästia, ktoré si podľa znaleckého posudku vyžiadali liečenie spojené s PN v trvaní po dobu celkom 72 dní, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) a § 20 ods. 1 zákona o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (z. č. 8/2009 Z. z. v príslušnom znení).

Za to súd obvinenému uložil podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil, pričom podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. súd určil obvinenému skúšobnú dobu podmiennečného odsúdenia v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní (jeden) rok.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený R. N. odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 14. septembra 2023, sp. zn. 5To/27/2023, rozhodol tak, že napadnutý rozsudok podľa § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por. v spojení s § 280 ods. 2 Tr. por. zrušil v celom rozsahu a trestnú vec obvineného R. N., vedenú na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 9T/83/2017 na podklade obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta z 24. mája 2017, č. 3Pv 419/16/2202, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. postúpil Okresnému dopravnému inšpektorátu Galanta Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante, pretože nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal byť prejednaný ako priestupok.

Dňa 2. mája 2024 podal proti tomuto uzneseniu Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V rámci písomne podaného dovolania generálny prokurátor uviedol, že krajský súd porušil napadnutým uznesením zákon v ustanoveniach § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por., § 280 ods. 2 Tr. por., § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a § 123 ods. 4 Tr. zák. v prospech obvineného R. N..

V intenciách odôvodnenia podaného dovolania generálny prokurátor uviedol, že rozhodnutie krajského súdu o postúpení veci na prejednanie priestupku je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, ktorý vyjadruje všetky potrebné znaky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., čo predstavuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pričom toto porušenie zákona zásadným spôsobom ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.). Mal za to, že hoci v skutkovej vete nie je explicitne uvedené, že zranenia poškodenú závažným spôsobom obmedzovali v obvyklom spôsobe života najmenej

štyridsaťdva kalendárnych dní, závažné ovplyvnenie obvyklého spôsobu života poškodenej v intenciách § 123 ods. 4 Tr. zák. bolo v skutku obsiahnuté a vyplývalo zo všetkých rozhodných skutočností týkajúcich sa zranenia, jeho liečby, práceneschopnosti a modus operandi trestného činu. Podľa názoru generálneho prokurátora preto neobstojí záver krajského súdu, že skutková veta nezodpovedá právnej vete a právnej kvalifikácii uvedenej v rozsudku okresného súdu, a tento možno hodnotiť ako odklon od ustálenej súdnej praxe. V dovolaní poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2023, sp. zn. 3Tdo/61/2022 a z 27. apríla 2022, sp. zn. 1Tdo/49/2021, z ktorých možno podľa jeho názoru vyvodiť záver, že aj keď v skutkovej vete nie je výslovne uvedené, že zranenia ovplyvňovali obvyklý spôsob života poškodeného (spôsobom a v trvaní v závislosti od právnej kvalifikácie podľa § 123 ods. 2 alebo § 123 ods. 4 Tr. zák.), možno s poukazom na ďalšie skutočnosti uzavrieť, že znaky príslušnej kvalifikačnej formy ublíženia na zdraví boli v skutkovej vete vyjadrené. Generálny prokurátor mal za to, že zo záverov znaleckého posudku, ako aj zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu je zrejmé, že zistená ujma na zdraví dosahovala jej kvalifikovanú formu v podobe ťažkej ujmy na zdraví v zmysle § 123 ods. 3 písm. i) Tr. zák. v spojení s § 123 ods. 4 Tr. zák.

Z dôvodov vyššie uvedených generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

- podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trnave zo 14. septembra 2023, sp. zn. 5To/27/2023, bol porušený zákon v ustanoveniach § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por., § 280 ods. 2 Tr. por., § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a § 123 ods. 4 Tr. zák. v prospech obvineného R. N.,
- podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Trnave zo 14. septembra 2023, sp. zn. 5To/27/2023, ako aj ďalšie rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad,
- podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu generálneho prokurátora sa písomným podaním z 3. októbra 2024 vyjadril obvinený prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Martiny Košútovej. V písomnom vyjadrení úvodom akcentoval na potrebu preskúmania dodržania lehoty na podanie dovolania s poukazom na to, že dovolanie malo byť podľa súdneho spisu okresnému súdu doručené 3. mája 2024, v opatrení, č. k. 9T/83/2017-412 je ale konštatované, že dovolanie bolo okresnému súdu doručené až 30. mája 2024. K samotným dôvodom dovolania vymedzeným v dovolaní uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozhodnutí o nenaplnení zákonného znaku sťaženia obvyklého spôsobu života poškodeného nie iba na krátky čas s poukazom na § 123 ods. 2 Tr. zák. a o rozpore medzi skutkovou vetou, právnou vetou a právnou kvalifikáciou skutku ako obligatórnych zložiek výroku o vine. Trval na tom, že okresný súd pochybil, keď dospel k záveru, že skutkové zistenia o lekárskom ošetrovaní a liečení v celkovej dĺžke 72 dní u poškodenej možno právne posúdiť ako ťažkú ujmu na zdraví podľa § 123 ods. 3 Tr. zák. a následne skutok kvalifikovať ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. Z uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd dovolanie generálneho prokurátora podľa § 382 písm. a) Tr. por. ako oneskorene podané odmietol, alternatívne podľa § 392 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

K vyjadreniu obvineného sa vyjadril generálny prokurátor písomným podaním z 26. novembra 2024, v ktorom mal za to, že lehota na podanie dovolania v neprospech obvineného bola dodržaná. Uviedol, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo prokurátorovi Krajskej prokuratúry Trnava doručené 2. novembra 2023, dovolanie generálneho prokurátora z 26. apríla 2024 bolo podané na poštovú prepravu 2. mája 2024, teda v zákonnej lehote 6 mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia prokurátorovi.

Dovolanie generálneho prokurátora spoločne s kompletným spisovým materiálom bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložené 18. novembra 2024 na konanie a rozhodnutie o podanom dovolaní. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie generálneho prokurátora ako i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. a) Tr. por.] a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.]. Po zistení, že niet žiadneho

zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania [§ 382 Tr. por.], preskúmal najvyšší súd na verejnom zasadnutí [§ 384 ods. 1 Tr. por.] zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorému podal generálny prokurátor dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, so zameraním sa na vecné vymedzenie dôvodov dovolania podľa § 371 a § 374 Tr. por., ktorými je dovolací súd za podmienok uvedených v § 385 Tr. por. viazaný a dospel pri tom k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné, pretože odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku, v rozpore so zákonom, predmetnú trestnú vec posúdil ako priestupok. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom však z ustálenej súdnej praxe (R 120/2012-I.) vyplýva, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže generálny prokurátor v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Generálny prokurátor podaným dovolaním vo svojej podstate namieta krajským súdom vykonanú kvalifikáciu prejednávaného skutku, keď tento nequalifikoval zistený skutok ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., ale dospel k záveru, že žalovaný skutok by mal byť prejednaný ako priestupok, čím podľa jeho názoru malo dôjsť k nesprávne právnemu posúdeniu veci a k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Proces skúmania naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu je z hľadiska myšlienkového postupu súdu a orgánov činných v trestnom konaní subsumpciou (alebo podradením) zisteného a ustáleného skutku pod príslušné zákonné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona. Podradenie skutkových zistení pod konkrétne zákonné ustanovenia je otázkou právnou, a preto najvyšší súd konštatuje, že pokiaľ generálny prokurátor ako dovolateľ v dovolacom konaní napáda nepodradenie zisteného skutku na podklade vykonaných dôkazov pod zákonné ustanovenie § podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., jedná sa o otázku právnou (a nie skutkovú), ktorá je spôsobilá vo svojej podstate naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

O výrokovej časti rozsudku súdu v trestnom konaní platí, že táto musí byť vždy založená na súlade medzi skutkovou a právnou vetou. Za predpokladu, že medzi nimi tento súlad nie je, nemožno konštatovať správne právne posúdenie veci z dôvodu, že nemohlo dôjsť k vykonaniu správneho

myšlienkového procesu subsumpcie (podradeniu) skutkového stavu pod právnu normu. Nesúlady medzi skutkovou a právnou vetou zakladá právnu vadu rozhodnutia súdu, ktorá môže, ale aj nemusí odôvodniť zrušenie právoplatného rozhodnutia v dovolacom konaní v závislosti od stupňa ovplyvnenia postavenia obvineného v tomto trestnom konaní v príčinnej súvislosti s identifikovanou právnou vadou (§ 371 ods. 5 Tr. por.).

Najvyšší súd konštatuje, že predmetom dovolacieho prieskumu v tomto konaní na podklade generálnym prokurátorom vymedzeného dôvodu na podanie dovolania je posúdenie, či krajský súd rozhodol v súlade so zákonom, keď okresným súdom zistený a ustálený skutkový stav nepodradil pod skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., keďže s poukazom na formuláciu skutkovej vety nemal za preukázané žiadne konkrétne sťaženie obvyklého spôsobu života poškodenej.

Podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

Podľa § 157 ods. 2 písm. a) Tr. zák. odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. h) Tr. zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatelovho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona.

Podľa § 123 ods. 3 písm. i) Tr. zák. ťažkou ujmu na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, ktorou je porucha zdravia trvajúca dlhší čas.

Podľa § 123 ods. 4 Tr. zák. poruchou zdravia trvajúcou dlhší čas sa na účely tohto zákona rozumie porucha, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

Objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 157 Tr. zák. spočíva v spôsobení ťažkej ujmy na zdraví, ktorá je však krytá nedbanlivostným zavinením. Naplnenie zákonom predpokladaného následku ťažkej ujmy na zdraví v zmysle poruchy zdravia trvajúcej dlhší čas podľa § 123 ods. 3 písm. i) Tr. zák. v spojení s § 123 ods. 4 Tr. zák. vyžaduje spôsobenie poruchy, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

Pre lepšiu prehľadnosť najvyšší súd uvádza, že spôsobenie zákonom predpokladaného následku ťažkej ujmy na zdraví v prípade prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. si vyžaduje kumulatívne naplnenie troch podmienok, a to:

- 1.) poruchu zdravia iného,
- 2.) ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní,
- 3.) počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že zmenený zdravotný stav poškodeného v dôsledku konania páchatela je možné považovať za ťažkú ujmu na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. výlučne za predpokladu, že porucha zdravia si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní.

Z predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že okresný súd na podklade vykonaných dôkazov ustálil skutkový záver, že konaním obvineného došlo k takému poškodeniu zdravia poškodenej,

ktoré si objektívne vyžiadalo dobu liečenia 72 dní. V skutkovej vete rozsudku potom tieto svoje zistenia konkrétne vyjadril tak, že poškodená „utrpla zranenia vo forme zlomeniny hornej časti ľavej laktovej kosti v oblasti hákovitého výbežku, krvácajúcich odrenín v oblasti ľavého lakťa a odrenín v oblasti ľavého zápästia, ktoré si podľa znaleckého posudku vyžiadali liečenie spojené s PN v trvaní po dobu celkom 72 dní“.

Krajský súd, na rozdiel od okresného súdu, však skonštatoval, že splnenie tretej podmienky v skutkovej vete rozsudku okresného súdu absentuje.

Nahliadnutím do znaleckého posudku znaleckej organizácie V. Y., k. s., vykonanom ako dôkaz na hlavnom pojednávaní 28. januára 2020, najvyšší súd zistil, že znalec vo vzťahu k poškodenej skonštatoval konkrétne obmedzenia v obvyklom spôsobe života, ktoré musela poškodená strpieť tak počas hospitalizácie ako aj počas ambulantnej liečby a ktoré podľa záverov znaleckého posudku trvali od 12. júla 2016 do 21. septembra 2016, t. j. celkom 72 dní. U poškodenej je teda aj podľa skutkových zistení okresného súdu, s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, preukázané, že išlo o dobu dlhšiu ako štyridsaťdva kalendárnych dní.

Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že nepodradenie skutku krajským súdom pod zákonné ustanovenie § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. je založené výlučne na vytýkanej formálnej chybe, keď zákonný znak - závažné ovplyvnenie obvyklého spôsobu života poškodenej (v trvaní najmenej 42 kalendárnych dní), nebol dostatočne explicitne a doslovne uvedený v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, ale bol uvedený len konštatáciou, že zranenia si podľa znaleckého posudku vyžiadali liečenie spojené s PN v trvaní po dobu celkom 72 dní.

Najvyšší súd sa s takýmto právnym posúdením (subsumciou) zisteného skutku zo strany krajského súdu nestotožňuje a považuje ho za nesprávny.

Je nespochybniteľné, že skutok musí byť v skutkovej vete rozsudku vždy vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého sa obvinený uznáva za vinného (R 12/2009). Odsúdenie páchatel'a napriek nepopísaniu všetkých skutočností rozhodných pre naplnenie obligatórnej objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu uvedeného v právnej vete rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry porušením práva na spravodlivý proces (III. ÚS 509/2015). Vzhľadom na uvedené je potrebné pristupovať k hodnoteniu naplnenia objektívnych znakov skutkovej podstaty trestného činu na poklade skutkovej vety ako obligatórnej súčasti výroku rozhodnutia súdu vždy citlivo a s náležitou opatrnosťou.

Najvyšší súd však nadväzujúc na skoršiu rozhodovaciu prax uvádza, že nie každá formálna nepresnosť vo formulácii skutkovej vety spôsobuje porušenie práva na spravodlivý proces obvineného a nutnosť vylúčenia subsumpcie (podradenia) zisteného skutku pod príslušnú právnu normu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Vyžadovaný úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu v skutkovej vete neznamena bez výnimky v každom prípade nenaplnenie skutkovej podstaty trestného činu z dôvodu prísne formálneho explicitného neuvedenia všetkých skutkových okolností preukazujúcich naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ je ich možné z ostatných častí skutkovej vety jasne vyvodiť.

Inými slovami, nie je za každých okolností nevyhnutné explicitne do skutkovej vety uviesť, že konaním páchatel'a skutku došlo k závažnému ovplyvneniu obvyklého spôsobu života poškodenej v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, pokiaľ túto skutočnosť nepochybne možno vyvodiť z ďalších častí skutkovej vety ako aj zo zisteného skutkového stavu ustáleného súdmi.

V tejto súvislosti možno poukázať i na predchádzajúcu judikatúru najvyššieho súdu z ktorej vyplýva, že „i keď teda v skutkovej vete nie je explicitne uvedené, že zranenia poškodeného sťažovali jeho obvyklý spôsob života nie iba na krátky čas, možno s poukazom na kombináciu modus operandi trestného činu uvedeného v skutkovej vete a nesporných skutkových zistení súdu prvého i druhého stupňa (ktorých

správnosť dovolací súd nemá právomoc preskúmať) uzatvoriť, že mu bola spôsobená v dôsledku konania obvineného ujma na zdraví naplňajúca znaky ublíženia na zdraví v zmysle ustanovenia § 156 ods. 1 Trestného zákona“ (uznesenia NS SR, sp. zn. 1Tdo/49/2021, 1Tdo/48/2022 a 3Tdo/61/2022).

Z formulácie skutkovej vety rozsudku okresného súdu v časti „... utrpela zranenia vo forme zlomeniny hornej časti ľavej laktovej kosti v oblasti hákovitého výbežku, krvácajúcich odrenín v oblasti ľavého lakt'a a odrenín v oblasti ľavého zápästia, ktoré si podľa znaleckého posudku vyžiadali liečenie spojené s PN v trvaní po dobu celkom 72 dní“, vzhľadom na charakter zranení poškodenej a dobu liečenia nemôže byť sporné, že došlo k závažnému ovplyvneniu obvyklého spôsobu života poškodenej v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní. Je evidentné, že zistená a uvedená doba liečenia korešponduje so závažným ovplyvnením obvyklého spôsobu života poškodenej. Je potom len logickým dôsledkom nevyhnutnej liečby, že poškodená mala počas nej závažne ovplyvnený obvyklý spôsob života.

Závažné ovplyvnenie obvyklého spôsobu života poškodenej v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní zároveň jasne a zrozumiteľne vyplýva zo znaleckého posudku, ktorý bol v konaní vykonaný ako dôkaz. Najvyšší súd poznamenáva, že skutková veta a jej znenie musí byť vykladaná s prihliadnutím na ustálené skutkové zistenia, ktoré nemožno v tomto smere opomínať. Ostatné súdmi ustálené skutkové zistenia by mali byť pri hodnotení, či boli skutkom uvedeným v skutkovej vete naplnené všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu „skúškou správnosti“. Pokiaľ skutkové zistenia preukazujú naplnenie všetkých znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, nie je dôvod sa prikloniť k prísne formálnemu výkladu skutkovej vety.

Krajský súd sa prísne formálnym vyžadovaním explicitného (doslovného) uvedenia všetkých znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu priklonil k prílišnému právnemu formalizmu, keď nevzal do úvahy celkový kontext skutkovej vety, ale zameral sa výlučne na explicitne neuvedený znak. Najvyšší súd pripomína, že okrem iného aj v prípade hodnotenia všetkých zákonných znakov prítomných v skutkovej vete je potrebné uvážiť všetky okolnosti prípadu v súhrne a nielen jednotlivo (§ 2 ods. 12 Tr. por.).

Právnu úvahu krajského súdu spočívajúcu v konštatovaní absencie formálneho znaku s prihliadnutím na ustálené skutkové zistenia je nutné v konečnom dôsledku označiť za popieranie základných ustálených skutkových zistení z dôvodov, ktoré nemajú takú závažnosť, aby mohli objektívne odôvodniť popretie záujmu spoločnosti na vykonaní spravodlivosti, a teda na potrestaní páchatel'a za protiprávny čin. Právoplatný rozsudok krajského súdu totižto spôsobuje situáciu, kedy bol z vykonaného dokazovania ustálený skutkový záver, že obvinený sa dopustil činu, ktorý je mu kladený za vinu, avšak napriek tomu z dôvodov čisto formálneho charakteru (kvôli neuvedeniu určitého slovného spojenia do skutkovej vety) nedošlo ku kvalifikácii jeho skutku ako trestného činu, a tak ani k jeho odsúdeniu a potrestaniu. Z pohľadu dovolacieho súdu ide o zjavne neprimeraný následok vytýkaného pochybenia. Za takýchto okolností je úlohou súdov, aby vždy posúdili, či nie je možné zo skutkovej vety vyvodiť zákonný znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu aj napriek absencii doslovného a explicitného znenia tohto znaku. Až vtedy, keď to nie je možné (a nemôžu to ani doplniť), obstoí záver, že skutok uvedený v obžalobe nie je trestným činom.

Najvyšší súd sa stotožňuje s generálnym prokurátorom, že závažné ovplyvnenie obvyklého spôsobu života poškodenej v skutkovej vete s uvedením jeho dĺžky je dostatočným spôsobom vyjadrené, nakoľko sa dá vyvodiť z charakteru spôsobených zranení a doby trvania ich liečby. Aj vzhľadom na ďalšie ustálené skutkové zistenia (skúška správnosti vykonanými dôkazmi), krajský súd mal zo skutkovej vety vyvodiť naplnenie formálneho znaku objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák.

Na doplnenie najvyšší súd uvádza, že procesnoprávne normy týkajúce sa výroku rozsudku (§ 163 ods. 3 Tr. por.), je potrebné vykladať nielen s prihliadnutím na práva obvineného, ale aj s prihliadnutím na všeobecný účel a cieľ trestného konania (uplatniť teleologický výklad), ktorým je náležité zistenie trestných činov a potrestanie ich páchatel'ov (§ 1 Tr. por.). Práva obvinených a záujmy spoločnosti

chránené trestným právom majú byť vydaním rozhodnutia súdu vo vzájomnej rovnováhe, pričom táto rovnováha rozhodnutím krajského súdu nenastala.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné s odkazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., a preto rozhodol, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Úlohou krajského súdu bude v konaní po zrušení napadnutého rozhodnutia zohľadniť vyššie uvádzané závery a v zmysle toho aj postupovať.

K obvineným spochybnenej včasnosti podaného dovolania najvyšší súd v zhode s generálnym prokurátorom uvádza, že lehota na podanie dovolania v neprospech obvineného bola dodržaná, keďže ako vyplýva zo spisového materiálu, napadnuté uznesenie krajského súdu bolo Krajskej prokuratúre Trnava doručené 2. novembra 2023 a dovolanie generálneho prokurátora z 26. apríla 2024 bolo podané na poštovú prepravu 2. mája 2024, teda v zákonnej lehote 6 mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia prokurátorovi.

S poukazom na skutočnosti vyššie sumarizované najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.